

SUHF:s expertgrupp för lärosätesbiblioteken

Avrapportering till SUHF:s styrelse vid slutet av mandatperioden 2021-2022.

Bakgrund

Biblioteken är ett starkt och verksamhetsnära forskningsstöd, samtidigt som de utgör en av studenternas viktigaste digitala och fysiska miljöer för kunskapsinhämtning. Lärosätesbiblioteken utgör tillsammans med den övriga bibliotekssektorn en demokratisk kraft och har ett ansvar för kunskapsstillgång och kunskaps-spridning. Den snabba utvecklingen kräver tydlig viljeinriktning inom forskningsbibliotekssektorn. Centralt för lärosätesbibliotekens fortsatta arbetet är ökat infrastrukturellt samarbete. Utan samlad framdrift och tydliggjorda mål riskerar sektorn att underprestera, ett konstaterande som lägger en välkommen press på både expertgruppen och SUHF:s forum för bibliotekschefer.

Bibliotekscheferna vid SUHF:s medlemslärosäten har sedan 2006 samverkat inom *Forum för bibliotekschefer* (Forum) för att främja en god informationsförsörjning och vetenskaplig kommunikation till högre utbildning och forskning. Forum har letts av en styrgrupp. För anpassning till SUHF:s struktur med expertgrupper (permanent grupper) och arbetsgrupper (med tidsbegränsat uppdrag för specifika frågor) beslutade SUHF:s styrelse i december 2020 att ombilda Forums styrgrupp till en expertgrupp – Expertgruppen för lärosätesbiblioteken.

Expertgruppen fortsätter den tidigare styrgruppens arbete i nära samarbete med bibliotekscheferna inom sektorn. I uppdraget ingår att bidra med underlag och förslag till SUHF:s styrelse. Expertgruppen ska även föreslå representanter till nationella styr- och referensgrupper som organiseras av exempelvis Kungl. Biblioteket (KB). KB har ett uppdrag för samordning av de svenska universitets- och högskolebiblioteken och är därför en viktig samarbetspartner.

Uppdrag under mandatperioden 2021 – 2022

Expertgruppen för lärosätesbiblioteken ska

- Verka för att utveckla en god och effektiv infrastruktur för lärosätenas informationsförsörjning och vetenskapliga kommunikation som stöd för utbildning, forskning och samverkan av högsta kvalitet. Frågor som rör öppen vetenskap och digitalisering ska särskilt uppmärksammas.
- Erbjuder en mötesplats för erfarenhetsutbyte och samarbete mellan lärosätesbiblioteken.
- Underrätta SUHF:s styrelse om viktiga utvecklingstendenser inom området.
- Ge SUHF:s styrelse underlag till remissvar och rekommendationer.
- Utgöra en samtalspartner gentemot myndigheter och organisationer efter uppdrag från SUHF:s styrelse.
- Initiera och genomföra seminarier i aktuella frågor och driva gemensamma utvecklingsprojekt.

Expertgruppen kan tillsätta arbetsgrupper inom prioriterade områden. Om expertgruppen vill genomföra aktiviteter som innebär kostnader för SUHF ska dessa godkännas av SUHF:s presidium. I möjligaste mån bör gälla att aktiviteter är ekonomiskt självbärande. Utlåtanden, förslag och skrivelser

i SUHF:s namn skall beslutas av SUHF:s styrelse. Expertgruppen ska vid behov rapportera till presidiet/styrelsen och vid förbunds församlingens möten. En skriftlig rapport ska lämnas vid mandatperiodens slut.

Ledamöter under mandatperioden 2021 – 2022

Peter Aronsson, rektor vid Linnéuniversitetet, ordförande
Catta Torhell, bibliotekschef vid Linnéuniversitetet, verkställande ledamot (under 2021)
Sara Kjellberg, bibliotekschef vid Malmö universitet, verkställande ledamot (under 2022)
Ann-Sofie Axelsson, bibliotekschef vid Chalmers
Lars Burman, bibliotekschef vid Uppsala universitet
Lotta Haglund, bibliotekschef vid Gymnastik- och idrottshögskolan (2021)
Jonas Gilbert, bibliotekschef vid Högskolan i Borås (2022)
Miriam Nauri, bibliotekschef vid Handelshögskolan i Stockholm (2022)
Kristoffer Palage, bibliotekschef vid Luleå tekniska universitet (föräldraledig under 2022)
Morgan Palmqvist, bibliotekschef vid Göteborgs universitet
Anna Wennergrund, förvaltningschef vid Kungl. Konsthögskolan
Wilhelm Widmark, bibliotekschef vid Stockholms universitet
Mårten Andersson, Sveriges förenade studentkårer
Linda Gerén, senior rådgivare, SUHF:s kansli

Expertgruppens möten under 2021 – 2022

Expertgruppen för lärosätesbiblioteken hade nio möten under 2021. Verksamheten var i hög grad påverkad av corona-pandemin och alla möten genomfördes digitalt. Under 2022 genomfördes sju möten varav fyra digitalt och resterande i form av längre, fysiska möten.

Konferenser

Expertgruppen har årligen arrangerat en vårkonferens och en höstkonferens för medlemslärosätenas bibliotekschefer. Vårkonferensen genomförs under en heldag i maj och höstkonferensen genomförs i form av ett tvådagars internat i november.

Vårkonferensen 2021 genomfördes digitalt och hade bla presentation från arbetsgruppen för redovisning av OA-kostnader.

Höstkonferensen 2021 genomfördes på Kungl. Konsthögskolan och hade bla inslag om de konstnärliga ämnenas forskningsprocess.

Vårkonferensen 2022 genomfördes på World Trade Center i Stockholm. Konferensen hade temat Biblioteken som plats.

Höstkonferensen 2022 genomfördes på hotell Clarion i Stockholm. Konferensen hade temat Framtidsfrågor och samarbete.

Viktiga frågor under mandatperioden

Expertgruppen för lärosätesbiblioteken har under innevarande mandatperiod arbetat med bevakning av aktuella frågor för forskningsbiblioteken på nationell nivå. Expertgruppen har en nära kontakt med Kungl. Biblioteket och representanter bjuds regelbundet in till expertgruppens möten. Expertgruppen fungerar även som en bas för erfarenhetsutbyte mellan olika lärosäten, främst genom nära kontakt med nätverket Forum för bibliotekschefer.

Tiden före omvandlingen till Expertgrupp hade ägnats åt att arbeta fram en gemensam samverkansplattform för lärosätesbiblioteken. Arbetet pågick 2019-2020 och beslutades i juni 2020. Plattformen består av 4 temaområden med identifierade gemensamma utmaningar i form av knäckfrågor som därefter bearbetas med gemensamma krafter av de som önskar delta.

För att underlätta utbyte och samarbete har det sedan starten funnits en mejllista. Den användes frekvent under Coronapandemin för att utbyta erfarenheter och diskutera lösningar. I juni 2020 utsågs en arbetsgrupp för att ta fram en ny digital samarbetsyta. Vid höstkongressen 2020 diskuterades gemensamma aktiviteter i samarbetsplattformen, samt lanserades en gemensam Teams-yta administrerad av Halmstad högskola.

Det startade 6 olika initiativ kopplade till samarbetsplattformen 2021, dessa har följts upp vid vår- och höstkongresser, samt specialinsatta webinarier. Ett exempel är en genomlysning av Open educational resources (OER) som sedan kopplats ihop med KB:s uppdrag att kartlägga användningen av OER, samt ett underlag om transformativa avtal som stöd för bibliotekschefer.

Expertgruppen är även beredande remissinstans för frågor som berör lärosätesbiblioteken, tex har gruppen hanterat förslaget till nationell biblioteksstrategi, pliktutredningen samt haft dialog inför utredningen om nationell forskningsinfrastruktur.

Samarbetet med KB är en central fråga som under 2022 diskuterats. Samverkansformerna har sett olika ut över tid. SUHF har ett samverkansavtal med KB som behöver uppdateras.

Det är även aktuellt för lärosätesbiblioteken inom SUHF att precisera en gemensam strategisk inriktning. Den nationella biblioteksstrategin som beslutades av regeringen våren 2022 är inte i tillräcklig grad ett stöd för de strategiska utmaningar, val och samarbeten som lärosätesbiblioteken behöver göra de närmaste åren. En arbetsgrupp är tillsatt inom Expertgruppen för att påbörja processen.

Förslag till verksamhet för en ny mandatperiod 2023 – 2024

För kommande mandatperiod föreslås att Expertgruppen fortsätter att, liksom under innevarande mandatperiod:

- Verka för att utveckla en god och effektiv infrastruktur för lärosätenas informationsförsörjning och vetenskapliga kommunikation som stöd för utbildning, forskning och samverkan av högsta kvalitet. Frågor som rör öppen vetenskap och digitalisering ska särskilt uppmärksammas.
- Erbjudna en mötesplats för erfarenhetsutbyte och samarbete mellan lärosätesbiblioteken.
- Underrätta SUHF:s styrelse om viktiga utvecklingstendenser inom området.
- Ge SUHF:s styrelse underlag till remissvar och rekommendationer.
- Utgöra en samtalspartner gentemot myndigheter och organisationer efter uppdrag från SUHF:s styrelse.
- Initiera och genomföra seminarier i aktuella frågor och driva gemensamma utvecklingsprojekt.

Utöver ovanstående uppdrag föreslås följande:

- Fortsätta arbetet med att synliggöra bibliotekens roll, vilket inkluderar biblioteken som en delad infrastruktur för att stärka öppen vetenskap, forskning och utbildning.
- Bibliometri är ett strategiskt område för lärosätena. Ett arbete behövs fortsatt kring samverkan om detta kopplat till arbetsgruppen för bibliometri som ligger under Expertgruppen.